

MUSEU DE TERRASSA. MEMÒRIA D'UN ANY.

Domènec Ferran i Gómez. Director del Museu de Terrassa

Recepció i acceptació: setembre 2013

300è aniversari de l'ocupació borbònica de Terrassa al setembre de 1713

L'any 2013 s'ha commemorat a Terrassa el 300è aniversari de l'ocupació i saqueig de les tropes borbòniques a Terrassa els dies 3 i 4 de setembre de 1713. L'ajuntament de Terrassa ha coordinat i programat actes i activitats dins el cicle "1713-2013. 300 anys del saqueig de Terrassa".

El Museu de Terrassa ha organitzat les següents activitats relacionades amb aquests fets: Dia Internacional dels Museus, del dia 18 al 31 de maig al Castell Cartoixa de Vallparadís. "Descobreix una joia del museu: pistola de clau de miquelet del segle XVIII": es va exposar l'arma i se'n va lliurar als visitants una fitxa informativa. El nom de *miquelet* es relaciona amb la producció catalana d'aquest tipus de mecanisme i l'arma fou utilitzada pels *miquelets*, tropes catalanes que van lluitar contra l'exèrcit borbònic durant la Guerra de Successió (1702-1714).

Jornades Europees del Patrimoni a Catalunya 2013: Europa, un patrimoni comú, els dies 28 i 29 de setembre, amb dues activitats:

- Itinerari: "Terrassa durant els fets de 1713". La nit del 3 al 4 de setembre de 1713, Terrassa és ocupada, saquejada i devastada per un destacament borbònic comandat pel general Feliciano de Bracamonte. Les tropes incendien més de cent cases i moren una vintena de persones. Un centenar de vilatans es refugien al convent de Sant Francesc. Aquest fets són coneguts gràcies a la narració que en va fer el pare Miquel Garriga, guardià del convent. Aquesta ruta guiada recorre els escenaris dels fets de 1713 a la nostra ciutat, de la Plaça del Progrés fins al convent de Sant Francesc, tot fent el mateix recorregut que en el seu moment haguessin pogut fer els seus protagonistes històrics. Amb la col·laboració de l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa i el patrocini de l'Associació de Veïns del Centre.

Claustre del Convent de Sant Francesc. Foto: Museu de Terrassa.

- “Històries enrajolades”. Activitat familiar al Claustre del Convent de Sant Francesc, secció del nostre museu que té una relació directa amb els fets del 1713; un titella que representa el pare Francesc, un frare franciscà, explica algunes històries que ha passat en el convent al llarg dels segles. Es tracta d'un joc participatiu de recerca d'imatges. Patrocinada per la Associació de Veïns del Centre.

El Museu ha col·laborat també en l'exposició “1713-2013. 300 anys del saqueig de Terrassa”, del dia 4 al 10 de setembre al claustre del convent de Sant Francesc, comissariada per Jaume Valls i organitzada per l'Ajuntament, com també en la publicació que ha generat.

Activitats i difusió

Hem incorporat a la web del Museu un nou apartat que permet perllongar virtualment les nostres exposicions temporals de llarga durada; en aquest cas ja es pot visitar l'exposició “La riuada del 62 a Terrassa. L'abans i el després de la ciutat”. En un format fàcil i atractiu i amb la col·laboració del Servei de Cartografia i Població. Tecnologia, Logística i Qualitat, de l'Ajuntament de Terrassa, tenim penjats els àmbits museogràfics, les imatges, els plànols interactius, els textos, els objectes, els audiovisuals, i fins i tot el catàleg i el dossier didàctic, per a gaudi i consulta del públic en general i dels escolars i acadèmics interessats.

El dia 7 de juny es va inaugurar a la Sala d'exposicions temporals del Museu, al Castell Cartoixa de Vallparadís, l'exposició “Terrassa Inspira. Obra artística del fons del Museu dels segles XX i XXI amb la ciutat i el seu entorn com a motiu”. Aquesta exposició temporal de llarga durada es podrà visitar fins al 2 de març de 2014. La mostra presenta un recorregut per diversos àmbits de la ciutat a partir de 61 obres de 36 artistes, locals i forans, en els diferents suports, tècniques i estils emprats. El motiu d'inspiració artística és la nostra ciutat i el seu entorn. Des dels primers

Exposició “Terrassa Inspira”.
Autor: Rafel Aròzategui.

apunts de paisatge dels germans Viver, obres de cavallet, peces academicistes, d'altres d'avantguarda i guanyadors dels premis de pintura ràpida "Ciutat d'Ègara" dels darrers anys. L'exposició es divideix en quatre àmbits: l'entorn, la ciutat, el Parc de Vallparadís i les esglésies de Sant Pere. Com és habitual, el procés d'elaboració de la mostra ha permès documentar, restaurar i emmarcar una part important del fons artístic del museu.

Del 15 de setembre a l'11 d'octubre es va poder visitar a l'església de Santa Maria de la Seu d'Ègara l'exposició "Recreació de pintura romànica dels segles XII i XIII", de l'artista Ferran Martínez.

La xarxa europea Art Nouveau Network continua amb el projecte "Art Nouveau & Écologie". Del 22 al 27 de gener es portà a terme una trobada a la ciutat portuguesa d'Aveiro, es va fer l'Assemblea general de la Xarxa, les reunions plenàries i el IV laboratori històric "Les matières premières et Art Nouveau". S'ha inaugurat a Hèlsinki (Finlàndia), el dia 4 d'octubre, l'exposició itinerant "Les naturaleses de l'Art Nouveau", i també s'hi ha fet una reunió plenària. Aquesta exposició és la mostra del treball conjunt portat a terme per tots els socis i s'inaugurarà a Terrassa a la Sala Muncunill, en el marc de la Fira Modernista de Terrassa 2014. El Réseau Art Nouveau Network hem rebut una menció especial del Jurat en els Premis Europa Nostra Awards 2013, en la categoria 4: Educació, formació i sensibilització.

El Servei Educatiu del nostre Museu continua amb la gestió de les activitats didàctiques, que en el curs 2012-2013 van comptabilitzar un total de 445 sessions i 11.711 usuaris. Les activitats programades per al nou curs 2013-2014 són 52, entre visites, tallers i altres, i en són novetat: les visites a l'exposició temporal de llarga durada "Terrassa Inspira" i a l'exposició temporal "Les naturaleses de l'Art Nouveau"; Històries enrajolades; Terrassa durant els fets de 1713; A toc de pito!; i cinc de les activitats en llengua estrangera (anglès i francès). Com a activitats complementàries s'han portat a terme els cicles de Nadal: "Per Nadal els més menuts al Museu" i "Per Nadal, un regal del Museu". El cicle de Setmana Santa: "Per Setmana Santa, els més menuts al Museu" i "Al Museu... i santes pasqües!". El cicle d'estiu: "A l'estiu els més menuts al Museu" i "Passa l'estiu al Museu".

El cicle de concerts "Nadal a la Seu", programat en col·laboració entre el Servei de Cultura de l'Ajuntament, el Bisbat de Terrassa i la Parròquia de Sant Pere, va presentar els següents concerts: el dia 13 de desembre, "Cantada de Nadales" a càrrec de Corals Terrassenques, i concert d'orgue i *gospel* organitzat pel Rotary Club Terrassa; el dia 14, "Cantada de Nadales" a càrrec de Sara Flores; el dia 15 "Cantada de Nadales" a càrrec de Cris Juanico; el dia 22 de desembre "Homenatge als tres tenors"; el dia 23 "Cant de la Sibil·la" a càrrec de Maria del Mar Bonet i Lautaro Rosas; el 24, la "Missa del Pollet", fragments del Poema de Nadal de Josep Maria de Segarra a càrrec de Jordi Figueras i la Capella de Música de Sant Pere, i la Missa del

Gall; el dia 30, “L'altra carta als mags d'orient”; el 4 de gener de 2013, “Nadal amb tenora i orgue” a càrrec de Jordi Figueras i Jordi Molina.

El més de maig, els dies 11 i 12, com és habitual, vàrem participar en la XI Fira Modernista de Terrassa amb la parada informativa al Raval de Montserrat, junt amb els altres tres museus de la ciutat. “Terrassa Museus”, on vàrem realitzar el taller infantil “Posa-t'ho al cap!” i les Jornades de Portes Obertes a la Casa Alegre de Sagrera, així com diferents activitats, visites comentades, teatralitzacions i una sessió fotogràfica en blanc i negre portada a terme per l'artista Jordi Gual. També es va fer per primera vegada l'activitat “Els objectes del modernisme”, presentació de peces originals d'època modernista procedents de la bct xarxa, l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, el Centre de Documentació i Museu Tèxtil, el Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i el Museu de Terrassa.

Per a commemorar el Dia Internacional dels Museus, el 18 de maig, enguany hem organitzat diferents actes. Del 18 al 31, a l'activitat “Descobreix una joia del Museu” vàrem presentar i lliurar una fitxa informativa de la pistola de miquelet del segle XVIII, relacionada amb la commemoració a Terrassa dels fets del saqueig borbònic de Terrassa l'any 1713, al Castell Cartoixa de Vallparadís. El dissabte 18 de maig vàrem participar en “La nit dels museus” amb una visita nocturna a la Seu d'Ègara i el concert “Luces y Sombras” a l'església de Santa Maria, a càrrec del grup Atres. Durant el cap de setmana del 18 de maig vàrem organitzar una Jornada de Portes Obertes a la Casa Alegre de Sagrera, al Castell Cartoixa de Vallparadís i a la Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere.

Pel dia Internacional del treball, el 30 de maig, es va fer l'activitat infantil “A toc de pito!”, que explica com era la vida quotidiana dels infants al segle XX.

Hem participat també en la XXII Setmana del Medi Ambient (del 3 al 9 de juny) amb dues propostes familiars: “El blauet a Vallparadís” i l'itinerari “Els humans a Vallparadís”.

Les activitats de Festa Major van ser les “Visites al nostre patrimoni”, amb les visites comentades al convent de les Josefines i el refugi de la Guerra Civil espanyola, i també la visita al Sanatori de Terrassa, actualment Parc Audiovisual de Catalunya. Una visita comentada al Cementiri Municipal de Terrassa i el tradicional “Patrimoni de nit” a totes les cinc seccions del nostre Museu: Seu d'Ègara, Torre del Palau, Casa Alegre de Sagrera, Castell Cartoixa de Vallparadís i Claustre del Convent de Sant Francesc. També vàrem participar activament en la Festa Major infantil amb l'activitat “Els més menuts al Museu”: al Castell de Vallparadís “Un castell de conte” i a la Seu d'Ègara “Toc, toc... Déu vos guard!”. També durant la festa Major la Seu d'Ègara ha acollit altres activitats, com “Paula, la Verge i els primers cristians”, so i música amb Remember Quartet, el Centenari de la Senyera de l'Esbart Català de Dansaires, i Mostra de danses, entre d'altres.

Visita al Sanatori de Terrassa.

Foto: Museu de Terrassa.

Dins el programa “Som estiu” el Museu ha programat dos itineraris nocturns: “Un dia en la vida dels obrers i de les obreres del tèxtil” i “La Guerra Civil a Terrassa”.

Els dies 27, 28 i 29 de setembre, dins el marc de les “Jornades Europees de Patrimoni: Europa, un patrimoni comú (JEP)” s’han fet jornades de portes obertes a la Casa Alegre de Sagrera, al Castell Cartoixa de Vallparadís i a la Seu d’Ègara, i l’activitat familiar “Històries enrajolades” al Claustre del Convent de Sant Francesc, a més de l’ “Itinerari 2: Terrassa durant els fets de 1713”, en aquest cas amb el patrocini de l’Associació de Veïns del Centre.

Dins del cicle “Sons del Temps-música i patrimoni”, a la Seu d’Ègara, es va fer un concert a Santa Maria el dia 25 de juliol, “Cupido rere els murs”, i un altre el dia 1 d’agost a Sant Miquel, “Perseguint les ombres”. A la Casa Alegre de Sagrera, el dia 10 de setembre el concert “Joan Salvat-Papasseit. Poemes i cançons”, i el 13 de setembre “Entre dos mars”.

Com és habitual el dia 4 de setembre i en commemoració dels fets de la Guerra de Successió a Terrassa es va fer un acte institucional amb el concert de Jorge Morata i Rafael Bonavita de música clàssica catalana i romàntica d’autors catalans, al Claustre del Convent de Sant Francesc. Aquest any, i relacionat amb les activitats programades per l’Ajuntament de Terrassa amb el títol de “1713-2013. 300 anys del saqueig de Terrassa” es va inaugurar una exposició i es va presentar un opuscle al mateix claustre.

S’han editat els números 41 i 42 del *Merlet*. Butlletí informatiu del Museu de Terrassa, en edició digital a www.terrassa.cat/museu.

Tenim nou perfil de facebook del museu: <http://www.facebook.com/museudeterrassa>

Els ingressos d’objectes al museu han estat els següents:

Concert a l'església de Santa Maria. *Autora: Rosana Ferrera.*

Recol·lecció de dotze obres de l'empresa Prointesa, entre les quals destaquen dues pintures de Roc Alabern, dues de Floreal Suriguera i dues de Salvador Joan Pere.

Donació de dues pintures de l'artista local Joan Borràs i Balaguer, una pintura de l'artista Julio Borrell "Retrat de la família Vidal-Batlles" i la composició artística "El sant sopar" de l'artista Jacint Morera.

Els préstecs han estat quatre obres de Sebastià Freixas per a l'exposició "Sebastià Freixas. La figura humana" a la Sala Muncunill, del 10 de novembre al 16 de desembre, i dos pots de farmàcia al Museu Arxiu Tomàs Balvey de Cardedeu per a l'exposició "Diàlegs a la Xarxa de Museus de Farmàcia. Ceràmica Farmacèutica", del 20 de juliol al 27 d'octubre.